

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

13-19 березня 2023 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2023 р.

Спецдозволи на користування надрами

Протягом моніторингового періоду Держгеонадра опублікувала інформацію про **анулювання 2-х** спецдозволів на видобування таких корисних копалин:

- Вапняків на ділянці [«Кар'єрна»](#) Дмитрашків-Трудівського родовища у Вінницькій області;
- Руд марганцю на полі шахти № 3 та № 5 ділянки [Північної](#) Велико-Токмацького родовища у Запорізькій області.

Також **зупинено** дію спецдозволу на видобування будівельних пісків на [Центральній](#) ділянці Трипільського родовища у Київській області.

Держгеонадра провели онлайн аукціон з продажу спецдозволів на користування надрами, на яких 11 спецдозволів отримали цінові пропозиції на загальну суму 131 542 206 грн, при стартовій ціні 17 477 361 грн.

№ з/п	Назва об'єкта користування	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Область	Початкова ціна, грн	Цінова пропозиція
1.	Сколівське (Святославське) родовище	пісковик	видобування	Львівська	1 098 720	27 000 000
2.	Зубівська ділянка	пісковик	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Тернопільська	25 500	1 502 000
3.	Лунківська ділянка	сировина піщано-гравійна	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Чернівецька	98 175	113 650
4.	Родовище Верба-1 (урочище Дворище)	торф	видобування	Рівненська	137 600	260 000
5.	Долинське родовище	сіль кам'яна (галіт)	видобування	Івано-Франківська	762 089	8 555 556
6.	Ділянка Руденьке	сировина піщано-гравійна	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Чернівецька	70 762	81 000
7.	Кодринське родовище	пісок кварцовий	видобування	Київська	745 087	35 010 000
8.	Ділянка №2 Задвір'ївського родовища	пісок кварцовий	видобування	Львівська	519 452	20 020 000
9.	Ділянка «Баня» (свердловини №№3ре, 2ре, 4р) Моршинського родовища	води підземні мінеральні без специфічних компонентів та властивостей розсільні та міцні розсільні	видобування	Львівська	259 794	3 000 000
10.	Ділянка Єльне-1	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Рівненська	7 175 700	16 000 000
11.	Ділянка Єльне	бурштин	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Рівненська	6 584 482	20 000 000

Законодавчі ініціативи

Верховна Рада прийняла у другому читанні та в цілому Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля (проект № [7327](#) від 28.04.2022 р.).

Закон визначає правові засади функціонування комплексної державної системи моніторингу стану довкілля, яка, серед іншого, включатиме моніторинг геологічного середовища України, зокрема ендегенних і екзогенних геологічних процесів. Законом внесено зміни до Закону «Про державну геологічну службу» та покладено на Держгеонадра функції моніторингу геологічного середовища.

Комітет ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг [розглянув без голосування законопроект № 5322](#) від 01.04.2021 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» (прийнятий ВРУ за основу зі скороченням строку підготовки 20 вересня 2022 року).

Законопроект розроблено для імплементації в українське законодавство Регламенту (ЄС) № 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (REMIT). Серед іншого, він передбачає:

- ввести терміни «оптовий енергетичний ринок», «оптовий енергетичний продукт», «маніпулювання на оптовому енергетичному ринку», «інсайдерська інформація», та їх визначення;
- ввести термін «газовидобувне підприємство» та включити його до переліку суб'єктів ринку природного газу;
- уточнити та розширити повноваження, права та обов'язки НКРЕКП стосовно проведення розслідувань зловживань на оптовому енергетичному ринку;
- впровадити заборону на здійснення або спроби маніпулювань на оптових енергетичних ринках та відповідальності за них, обмеження поведінки з інсайдерською інформацією;
- розширити вимоги щодо публічного розкриття інсайдерської інформації учасниками ринків.

Комітет ВРУ з питань екологічної політики та природокористування [розглянув законопроект № 8410](#) від 01.02.2023 р. про внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Законопроектом вносяться наступні зміни:

- розрізняється поняття відмови у наданні висновку з ОВД та надання висновку з ОВД про неприпустимість планованої діяльності; визначаються підстави для відмови у видачі висновку з ОВД та підстави надання висновку з ОВД, у якому визначена недопустимість провадження планованої діяльності;
- передбачаються зміни до процедури громадського обговорення планової діяльності суб'єктів господарювання.

Детальний аналіз законопроекту див. у випуску НадраMonitor за [30 січня – 5 лютого 2023 року](#).

Комітет не голосував за законопроект та прийняв рішення повторно розглянути його на одному із наступних засідань.

Регуляторні ініціативи

Держгеонадра опублікувала до обговорення проєкт [наказу](#) Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження [Правил](#) охорони підземних вод».

Проєктом наказу пропонується затвердити Правила охорони підземних вод, які визначають:

- принципи охорони підземних вод;
- правила при проєктуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд;
- загальні вимоги до звітування при видобутку та використанню підземних вод;
- узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод;
- визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.

Пропозиції до проєкту наказу приймаються до 14 квітня 2023 року.

Міндовкілля [опублікувало](#) проєкт [наказу](#) Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до наказу Мінприроди від 09 березня 2006 року № 108».

Проєкт наказу розроблено на виконання Закону від 09.07.2022 № 2393-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» та для приведення у відповідність до нього:

- Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи;
- Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві.

Зміни стосуються:

- об'єднання, скорочення розділів Інструкції;
- вимог для підготовки пропозицій щодо умов дозволу на викиди;
- підготовки повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди з метою інформування громадськості шляхом публікації в місцевих друкованих ЗМІ.

Зауваження та пропозиції приймаються до 14 квітня 2023 року.

Інші новини уряду, ЦОВВ

Кабінет міністрів України розпорядженням від 14 березня 2023 р. № [221-р](#) затвердив план пріоритетних дій на 2023 рік. Серед іншого, уряд визначив низку кроків у частині енергетики та видобувного сектору (див. Додаток 1).

Окрім цього, Кабмін опублікував Державну антикорупційну програму на 2023—2025 роки, яка затверджена постановою КМУ від 04 березня 2023 р. № [220](#). Серед заходів, що передбачені програмою та стосуються видобувного сектору, визначено:

- проведення аудиту та аналітичного дослідження поточного стану впровадження електронних аукціонів з продажу спецдозволів на користування надрами, визначення основних способів обходу їх обмежень;
- завершення впровадження електронних аукціонів та систем для доступу до обмеженого спільного ресурсу з урахуванням результатів проведеного аудиту (електронний кабінет надрокористувача та електронні аукціони на «Prozorro.Sale»);
- впровадження інформаційно-аналітичної системи управління природними ресурсами, яка надаватиме відкритий доступ до актуальної інформації про природні ресурси, міститиме функціонал надання електронних послуг, електронної звітності, простежуваності, екологічного моніторингу та інспектування («Еко-система», електронний кабінет надрокористувача);
- продовження оцифрування геологічної інформації, інформації про водні та лісові ресурси.

Держгеонадра протягом тижня:

- наказом № [126](#) від 15 березня 2023 року затвердила незалежного зовнішнього аудитора ТОВ «Нексія ДК Аудит» аудитором для проведення аудиту Звіту про витрати на нафтогазову діяльність за 2022 рік ТОВ «ВЕЛЛ КО», яке розробляє ділянку Угнівська в рамках УРП;
- наказом № 127 від 15 березня 2023 року затвердила Річну програму та Бюджет робіт на період 2022 року, подану ТОВ «Надра Юзівська». Бюджет та програму робіт не опубліковано. ТОВ «Надра Юзівська» (акції компанії належать НАК «Нафтогаз України») в рамках УРП розробляє вуглеводневу ділянку Юзівська.

Під час [засідання](#) Комітету ВРУ з питань енергетики та житлово-комунальних послуг 15 березня презентовано [звіт](#) Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо адаптації українського законодавства до європейського. У презентації були запропоновані рекомендації стосовно подальших реформ енергетичного сектору, серед яких:

- відновлення реформи ринку газу, започаткування довгострокової сталої політики газової галузі. Україна повинна продовжувати вивчати можливості видобутку низьковуглецевого газу та його транспортування в період відновлення;
- прийняття законопроекту про мінімальні запаси нафти і нафтопродуктів;
- винятки щодо відміни оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки для проєктів, планів і програм відновлення, запроваджені кількома актами, мають бути повністю узгоджені з Директивами ЄС щодо ОВД та СЕО.

Заступник міністра енергетики України Микола Колісник, виступаючи на ІХ Міжнародному галузевому форумі «Енергетична безпека – головний пріоритет розвитку нафтогазової галузі України» [повідомив](#), що за підсумками 2022 року в Україні видобуто 18,5 млн куб м природного газу, що на 6 % менше, ніж у 2021 році. Колісник також повідомив, що на початку повномасштабного вторгнення РФ добовий видобуток газу становив 48,5 млн куб м на добу (на 6 млн куб м менше, ніж у 2021 році), проте до кінця року його вдалося довести до 50,5 млн куб м на добу.

Також на конференції голова Держгеонадр Роман Опімах [повідомив](#), що у 2022 році на електронних торгах було реалізовано спеціальні дозволи на користування надрами з покладами природного газу та конденсату на суму понад 1,322 млрд грн.

Додаток 1

Кроки із плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік (енергетика та видобувний сектор)

Кроки	Відповідальні за виконання	Строк	Очікувані результати
Розроблення та подання КМУ проекту Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року	Міненерго державне підприємство “Східний гірничо-збагачувальний комбінат” (за згодою)	червень	забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку урановидобувного та уранопереробного комплексів для збільшення виробництва уранового оксидного концентрату
Розроблення та подання КМУ проекту Державної цільової екологічної програми зняття з експлуатації уранового об’єкта на 2023—2027 роки	Міненерго державне підприємство “Східний гірничо-збагачувальний комбінат” (за згодою)	травень	безпечне зняття з експлуатації урановидобувного і переробного комплексів Смолінської шахти державного підприємства “Східний гірничо-збагачувальний комбінат”
Розробка та подання КМУ проекту постанови про використання державної частини виробленої продукції відповідно до угод про розподіл продукції	Міненерго	травень	визначення чіткого механізму використання (реалізації) державної частини виробленої продукції відповідно до УРП вуглеводнів у натуральній формі в рамках виконання угоди про розподіл вуглеводнів
Розробка та подання КМУ проектів розпоряджень щодо трансформації збиткових вугледобувних підприємств	Міненерго	листопад	зменшення кількості неперспективних вугледобувних підприємств
Підтвердження згоди Кабінету Міністрів України на приєднання до Керівних принципів ОЕСР щодо комплексної перевірки конструктивної взаємодії із заінтересованими сторонами у видобувному секторі та Рекомендації Ради ОЕСР щодо Керівних принципів ОЕСР — ФАО про відповідальні ланцюги постачання у сфері сільського господарства	Міністр Кабінету Міністрів України Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінагрополітики Мінекономіки Міндовкілля	березень	завершення процедури приєднання до Рекомендації Ради ОЕСР щодо Керівних принципів ОЕСР — ФАО про відповідальні ланцюги постачання у сфері сільського господарства
Розробка та подання КМУ проекту постанови про затвердження Порядку ведення єдиної державної електронної геоінформаційної системи	Міндовкілля Держгеонадра	Травень	створення єдиного інформаційного простору у сфері геологічного та раціонального використання надр
Продовження оцифрування вторинної геологічної інформації, забезпечення розвитку ІТ-архітектури Державного геологічного порталу	Міндовкілля Держгеонадра	грудень	створення доступної та прозорої геоінформаційної системи для надрокористувачів
Розробка та подання КМУ проекту постанови про затвердження переліку ділянок надр, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування через аукціони.	Міндовкілля Держгеонадра	березень	забезпечення швидкого та прозорого доступу надрокористувачів до родовищ корисних копалин алюмінію, титану, руди, олова, графіту, цирконію, калійних солей

Проведення відкритих та прозорих аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами	Міндовкілля Держгеонадра	Грудень	збільшення надходжень до державного бюджету
Розробка та подання КМУ проекту постанови про затвердження порядку ведення Національного реєстру викидів та перенесення забруднювачів	Міндовкілля	Червень	забезпечення вільного доступу до інформації про викиди та перенесення забруднювачів і відходів, про зареєстровані об'єкти та дифузні джерела
Розробка та подання КМУ проекту Концепції державної цільової програми моніторингу довкілля	Міндовкілля	Червень	створення передумов для комплексної розбудови державної системи моніторингу довкілля
Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про відходи видобувної промисловості	Міндовкілля	Квітень	впровадження механізму фінансових гарантій для ліквідації наслідків діяльності підприємств видобувної промисловості
Розробка та подання КМУ законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо діяльності з буріння та використання свердловин для добування підземних вод	Міндовкілля Держгеонадра	Грудень	забезпечення ресурсозбереження та збалансованого водокористування
Розробка та подання КМУ проектів актів Кабінету Міністрів України щодо удосконалення процедури оцінки впливу на довкілля	Міндовкілля	Листопад	забезпечення оптимізації витрат на громадські слухання, впровадження зручного функціоналу Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля; створення можливості для заповнення документів з оцінки впливу на довкілля в онлайн-форматі